

N:o 6.

Ank. till Riksd. Kansli den 19 April 1883, kl. 2 e. m.

*Konstitutions-Utskottets Memorial, med förslag till ändring af § 81
Regeringsformen och § 79 Riksdagsordningen.*

I fråga om det sätt, hvarpå statsmakterna skola gifva hvarandra del af fattade beslut, föreskrifves i § 79 Riksdagsordningen, att de framställningar till Konungen, hvilka Riksdagen beslutat, äfvensom svaren å Hans till Riksdagen aflåtna förslag skola genom skrivelser till Konungen aflemnas. På enahanda sätt framlägger ock Konungen för Riksdagen de förslag, till hvilka dess godkännande äskas, samt gifver Riksdagen del af de skäl, som må hafva hindrat Konungen att bifalla ett af Riksdagen för dess del antaget förslag till stiftande, ändring eller upphäfvande af civil-, kriminal-, kommunal- eller kyrkolag. Men i fråga om stiftande, ändring eller upphäfvande af grundlag har lagstiftaren bestämt en afvikande form för meddelande af fattadt beslut. I § 81 Regeringsformen är nemligen stadgad, att Konungen skall å rikssalen meddela Riksdagen sitt samtycke till ett af Riksdagen antaget grundlagsförslag eller ock de orsaker, för hvilka Han beslutet ej godkänner, och i § 79 Riksdagsordningen, att Riksdagens svar å Konungens propositioner i dessa frågor skola, derest beslutet innefattar bifall till Konungens förslag, på rikssalen öfverlemnas.

Om än den högtidligare form, lagstiftaren sålunda velat gifva för besluts meddelande i grundlagsfrågor, finner sin naturliga förklaring i den allmänna uppfattningen om dessa frågors mera genomgripande vigt

och större helgd i förhållande till andra ärenden, kan densamma dock, enligt Utskottets uppfattning, icke annorlunda anses än såsom en formalitet, som saknar all betydelse för sjelfva saken, men som dock kan medföra den olägenhet, att promulgerandet af en besluten grundlagsändring derigenom fördröjes.

Det är hufvudsakligen ur denna synpunkt Utskottet hemtar skäl för sitt förslag, att nu gällande särskilda bestämmelser angående sättet för meddelande statsmakterna emellan af beslut i grundlagsfrågor måtte borttagas och enahanda form för alla meddelanden mellan Konung och Riksdag följaktligen komma att iakttagas; och torde en dylik förändring lämpligast kunna åvägabringas sålunda, att orden »på rikssalen» i § 81 Regeringsformen och sista punkten i § 79 Riksdagsordningen utgå.

Med stöd häraf hemställer Utskottet,

att Riksdagen måtte antaga att hvila till vidare grundlagsenlig behandling följande förslag till förändrad lydelse af § 81 Regeringsformen och § 79 Riksdagsordningen:

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

Regeringsformen.

§ 81.

Denna regeringsform — — —
— — — — — Riksdagens beslut.

Riksdagens beslut i grundlagsfråga, väckt af Konungen, skall hos Honom anmälas, på sätt riksdagsordningen föreskrifver. Antager Riksdagen ett inom densamma väckt grundlagsförslag, skall beslutet derom Konungen underställas. Konungen inhemte då, förr än Riksdagen åtskilts, hela Statsrådets tankar i ämnet och meddele Riksdagen, *på rikssalen*, Sitt samtycke eller de orsaker, för hvilka Han beslutet ej godkänner.

Denna regeringsform — — —
— — — — — Riksdagens beslut.

Riksdagens beslut i grundlagsfråga, väckt af Konungen, skall hos Honom anmälas, på sätt riksdagsordningen föreskrifver. Antager Riksdagen ett inom densamma väckt grundlagsförslag, skall beslutet derom Konungen underställas. Konungen inhemte då, förr än Riksdagen åtskilts, hela Statsrådets tankar i ämnet och meddele Riksdagen Sitt samtycke eller de orsaker, för hvilka Han beslutet ej godkänner.

Nuvarande lydelse:

Förelaggen lydelse:

Riksdagsordningen.

§ 79.

De framställningar till Konungen, hvilka Riksdagen beslutar, skola, äfvensom svaren på Hans till Riksdagen aflåtna förslag, genom skrivelser till Konungen aflemnas. Å Konungens propositioner i frågor om stiftande, ändring, förklaring eller upphäfvande af grundlag skola Riksdagens svar, derest beslutet innefattar bifall till Konungens förslag, på rikssalen å dag, som Konungen utsätter, öfverlemnas.

De framställningar till Konungen, hvilka Riksdagen beslutar, skola, äfvensom svaren på Hans till Riksdagen aflåtna förslag, genom skrivelser till Konungen aflemnas.

Stockholm den 19 April 1883.

På Utskottets vägnar:

Magnus Hallenborg.

Reservation:

af Herr *Afzelius*: »Att denna af Konstitutions-Utskottet, med stöd af § 38 Riksdagsordningen, föreslagna ändring af § 81 Regeringsformen och § 79 Riksdagsordningen är, jemlikt föreskriften i nyss åberopade lagrum, »möjlig att verkställa», medgifver jag villigt, ehuru jag för min del icke kan synnerligen högt uppskatta »nyttan» deraf, vare sig för Konungen eller för Riksdagen, då ju båda alltid skola, enligt 34 och 36 §§ Riksdagsordningen, mötas »på rikssalen» vid början och slutet af hvarje riksmöte, och då dessutom den i ofvannämnda grundlagsparagrafer föreskrifna *procedur* i afseende på grundlagsfrågor icke kan, till följd af stadgandet i 64 § Riksdagsordningen, ifrågakomma att till-

lämpas oftare än vid början af hvarje treårsperiod; men jag har icke kunnat finna den ifrågavarande grundlagsändringen vara så »högst nödig» att vidtaga, att Konstitutions-Utskottet bort anse sig uppfordradt att använda sitt så sällan begagnade *initiativ* för att hos Riksdagen föreslå en slik »förbättring» af vår grundlag, hvarigenom i sjelfva verket en under mer än 70-årig praxis häfdvunnen ordning, som derjemte hvilar på ett i och för sig ingalunda oskäligt grundlagsbud, med hänseende till grundlagens större vikt och högre betydelse i jemförelse med annan lag, och som tvifvelsutan äfven därför i den nya Riksdagsordningen af år 1866 lemnats orubbad, skall, såsom en numera endast obehvämlig »formalitet», afskaffas, för vinnande af en, såsom mig vill synas, föga afsevärd förökning i det s. k. riksdagsmaskineriet.»
